

Galéria az Óvárosban

Interjú Patachich Csilla festőművésznővel, a stockholmi City Art Galéria tulajdonosával

– *Milyen út vezetett a Stockholm központjában, az Óvárosban (Gamla Stan) nyitott Galériáidig?*

– Hatéves koromtól rajzolok, festek. A szüleim tanítottak. Magántanárt fogadtak mellém. Ez Magyarországon történt, Siófokon. Nagyon untam, amikor az alapokat tanultuk. Mint sokan mások is, mindjárt nagy művész akartam lenni. De nagyon nagy előnyöm van most abból, hogy elsajátítottam mesterségem alapjait. Minden, amit eddig elértem akkori kitartásomnak és szorgalmamnak köszönhetek.

– *Mostanában nem sokan fírasztják magukat azzal, hogy rajztudásukat elmélyítsék.*

– A mostani ún. modern képek is elárulják,

hogyan alkotója tud-e vagy kevésbé tud rajzolni, képzett vagy kevésbé képzett. Véleményem szerint a képzőművészeknél is nagyon fontos az intelligencia, a gondolkodás. Tanítványaimat arra szoktam figyelmeztetni, ha nincs mondanivalójuk, ne nyissák ki a szájukat. Ugyanez érvényes a képzőművészekre is. Ha az embernek nincs mondanivalója, ne fogjon alkotáshoz.

– *Hogyan kerültél Svédországba?*

– Férjhez mentem 1975-ben. Nem úgy sikerült a házasságom, ahogyan szerettem volna. Ezért aztán visszamentem Magyarországra. De nem tudtam elválni, mert akkor ott ez nagyon bonyolult dolog volt. Vissza kellett térnem Svédországba. Akkor már annyira haragudtam a magyarokra, mert annyi sok pénzbe került nekem az ügyintézés, a bíróság, hogy úgy döntöttem itt maradok ebben az országban. Miután itt elváltam visszavettem a lánykori nevemet. Egy hatszáz éves horvát család utolsó leszármazottja vagyok. Büszke vagyok a nevemre, amelynek jó csengése van a művészvilágban. Akkor huszonhét éves voltam. Gyermekeket szültem és kottairással foglalkoztam, mert azelőtt egy évig zenetörténetet hallgattam. Mások nyelvtudás nélkül mosogatnak, meg takarítanak. Szerencésnek tartottam magam, hogy svéd zeneszerzők műveit másoltam, többek között Maros Miklós műveit is. Aztán a Svéd Zeneszerzők Szövetségénél dolgoztam, mint kottairó és CD-lemezborítók meg könyvborítók tervezője. Magyarországon Iparművészeti Főiskolát végeztem. Kislányom született, aki huszonnyolc éves, kétszer magasabb, mint én, szép és nagyon értelmes, nyolc nyelvet beszél, most matematikát

tanul.

– *A szülés után bizonyára nem volt könnyű az életed.*

– Nappal dolgoztam, este tanultam. Aztán szültem még egy gyermeket, Valdemart. Dolgoztam aztán grafikusként is. Különböző könyvkiadók kérték, hogy készítsek képeslapsorozatokat. Magamnak is készítettem mindenféle más képeslapot, vállalkozó lettem, egy emberem foglalkozott a képeslapok elhelyezésével, de nem szerette, ezért némi bonyodalmak után találtuk ezt a kis helyiséget a Gamla Stanban (Óváros), a Stora Nygatan (Nagy Új utca) 14 alatt. Havi bérletet fizetek. Árultuk a képeslapokat, képeimet. Később kiállításokat szerveztünk. Így lett itt a City Art Galéria.

– *Mikor kezdődött?*

– Hét évvel ezelőtt. Már nem emlékszem az első kiállításunkra, csak arra, hogy minden kiállításra elmentem, hogy összeszedjem a különféle képzőművészeket. Jöttek is szép számmal. Két hétig tartott egy kiállítás. De rájöttünk, hogy nem jó az, ha az eladott képek után részesezdünk, mert így ráfizetünk a boltra. Nagyon nem volt jó, mert becsaptak is, nálunk kiállítottak és otthon titokban eladták a képeiket...

– *Valahogyan meg kellett élned ...*

– Most is orvosi könyvek illusztrátoraként dolgozom, amit nagyon szeretek. Másfél évig tanultam az orvosin, de az anatómiát alaposan.

– *Rajz, zene, design, orvosi tanulmányok, mondhatom sokoldalúan képzett vagy ...*

– Van egy tanári diplomám is.

– *Emlékezetes kiállításokat is szerveztél. Saját műveidet is kiállítottad itt?*

– Csak akkor, amikor nem maradhatott képek nélkül a Galéria. Több nemzetközileg híres művész állított ki nálunk. Például a nyolcvan éve halott Axel Törneman munkái voltak itt láthatók, aki a norvég Munkhoz hasonló volt, abba a csoportba tartozott. Munkáit mi mutattuk be először. Akinek a tulajdonában vannak a munkái, ő jött hozzám. Ötven rajzát és néhány festményét mutattuk itt be, munkái negyvenezertől háromszázezer korona értékűek voltak. Erre a kiállításra nagyon büszke vagyok, mert eddig csak a Modern Múzeumban, a Milles Gårdenben és más ilyen előkelő helyeken állították ki a Törneman alkotásait. Képeit ma a Stat Huset-ben, a Ridar-ban és a Modern Múzeumban tekinthetjük meg.

– *Magyar művész megfordult, kiállított a Galériájában?*

– Igen. Nem is egy. Többször kiállított nálam például a magyarországi Káplár Ferenc, aki filmmel is foglalkozik. Volt itt Kádár Kata és több más jó nevű művész. De azt kell mondanom, hogy a legtöbbször nagyon csalódtam bennük. A magyarok fele teljesen megbízhatatlan. A svédek soha, de ők többször is becsaptak. Nem fizették ki a terembért. Volt olyan, aki azt mondta csak ötven koronája van, egy másik pedig, hogy otthon felejtette a pénzt és majd elküldi. Azóta is

küldi. És képet sem adott. De amire szintén büszke vagyok, tavaly itt állítottuk a kiskunhalasi csipkéket. Sajnos nem volt akkora sikere, mint kellett volna, hogy legyen. Mert meg kell, hogy mondjam, az emberek műveletlenek. A látogatókról van szó. Különben Svédország nem éppen a kiállítók paradicsoma. A halasi csipke világhírű, annyira különleges művészeti ág, annyi rengeteg munka van benne. A Magyar Követség rendezte a kiállítást, sajnos, nem reklámozta eléggé. A reklámozás úgy megy, hogy minden művész maga küldi el a reklámanyagát, mi felhívjuk az újságokat, hirdetjük az eseményt lapokban, faxon, Interneten. A halasi munkák esetében több kellett volna, mint az általam megadott művészek címére küldött meghívók.

– *Most éppen tanítványai állítják ki munkáikat a City Art- ban. Mi lesz még? Anyagilag továbbra is kifizetődő a Galéria?*

– Elég sok pénzem fekszik ebben a vállalkozásban. Most éppen van egy kis problémánk. Egy más vállalkozásba kezdtem, a kettőt párhuzamosan nem végezhetem, a Galériát esetleg egy másik művésszel társulva tudnám fenntartani vagy eladom. Fél éve egyezkedem egy kávézó tulajdonossal, de fáj a szívem a Galériáért, hiszen sok munkát belefektettem, amíg ismertté tettem ezt a kiállítóhelységet. A legjobb megoldás az lenne, hogy olyan kávézót alakítsanak benne, ahol egy-egy képzőművész munkáit is szemügyre vehetik a látogatók.

– *És a tanítványaid?*

– Festészetet tanítok és akvarellt. Úgy kezdődött, hogy textilfestő tanári végzettségem van és mert elég kevés az ilyen képesített tanár Svédországban, könnyű volt munkahelyet találnom. Tanítottam gimnáziumokban grafikát és különböző művészeti szakkörökben is. Mostanában csak külföldi tanítást vállalok. Nemrég Szenegálban tanítottam. Ezek olyan egy-két hetes kurzusok. Azoknak tanítok, akik nyaralni mennek, napfürdőznek és, hogy szórakozásuk is legyen, rajzolni, festeni tanulnak. Svédül és angolul tanítok. Most éppen az ő kiállításukat nyitjuk meg itt a City Art Galériában. Tizennégyen voltak Svédország különböző vidékeiről valók, kezdők és haladók.

– *Láttam egy képet, amely az Egyetemes Magyar Képzőművészeti Egyesület kiállításán készült, amikor megnyitottad egyik tárlatukat.*

– Ők kerestek meg engem. Elég sok kiállításon veszek részt a világ legkülönbözőbb helyein. Sok helyre meghívnak, mondhatom a City Art az egyetlen magán-galéria, amit úgy tudom megkülönböztetetten számon tartanak a svédországi képzőművészeti életben.

Tar Károly

Patachich Csilla

A budapesti Művészeti gimnázium grafikai szakán majd a Művészeti Akadémia grafika-design szakán tanult és textilművészeti tanárképzőt végzett, aztán a stockholmi Művészeti Akadémián illusztráló-grafikus képesítést szerzett.

Csoportos kiállításokon:

1971: Budapest; 1972: Bécs; 1974: Stockholm; 1983: Melbourne (Ausztrália); 1984: Fritzroy Garden, Stockholm; 1991: 5-ös Galéria, Stockholm; 1996, 1997: Kreativa Kilometern Stockholm; 1997, 1998, 1999, 2000: City Art Stockholm; 1998, 1999, 2000:

18., 19., 21. Art fair, Stockholm; 1998: Berwald Hallen, Bázakerettye (Magyarország); 1999: Zalegerszegi Művelődési Központ; Cityhall Sigtuna (Svédország); Trekanten Galéria, Barcelona; Euroart'99, Tatabánya (Magyarország), 2000: Budapesti Művelődési Ház; Kultúrközpont, Budapest; Art Budapest Geneve (Svájc); Euro'Art, Róma, Modern Művészet Nemzetközi Akadémiája, Abádszalók (Magyarország); Cityhall.

Egyéni kiállításai:

1973: Budapest; Huddinge, Svédország; 1991: Hasselby Könyvtár, Svédország, 1992: Stockholm; 1993: Riksrevisionsverket, Stockholm; 1996, 1997, 1999, 2000: City Art Galéria Mariefred, Gripsholm, Svédország, 1997: Gallery Gripen Sigtuna, Svédország; 1998: Galleri Trekanten Hasselby, Svédország; 1998: Budapest; 1999: Studio Gallery, Stockholm, 2000: Ericsson Stockholm; 2000: Arbetslivinstitutet Stockholm;

Díjak:

Golden Jellyfish, Róma, 2000, Modern Művészetek Nemzetközi akadémiaja.

Patachich Csilla munkái a Képtár mellékletben